

URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY

WEWNĄTRZWOJEWÓDZKIE PRZEPIŁYWY LUDNOŚCI ZWIĄZANE Z ZATRUDNIENIEM

W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM
W 2011 R.

<http://bydgoszcz.stat.gov.pl/>

OPRACOWANIA SYGNALNE

Bydgoszcz, listopad 2014 r.

Niniejsze opracowanie stanowi analizę przestrzenną dojazdów do pracy wewnątrz województwa kujawsko-pomorskiego z uwzględnieniem przepływow międzygminnych.

Badanie dojazdów do pracy w Polsce dla ogółu pracujących zostało przeprowadzone w 2011 r. na podstawie danych zawartych w rejestrach administracyjnych, pozyskanych przez statystykę publiczną na potrzeby Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (NSP 2011).

W trakcie przeprowadzonych prac na różnych ich etapach wykorzystano informacje znajdujące się w zbiorach:

- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (dane w zakresie płatników składek i ubezpieczonych),
- Ministerstwa Finansów (dane w zakresie płatników i podatników podatku dochodowego),
- Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Pojęcia

Pracownicy najemni (zatrudnieni) to osoby, których źródłem przychodu są wynagrodzenia ze stosunku: pracy, służbowego, spółdzielczego, z pracy nakładczej, a także zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego wypłacane przez zakład pracy.

Wyjeżdżający do pracy to pracownicy najemni (zatrudnieni), którzy wyjeżdżają z gminy (powiatu, województwa) zamieszkania do innej gminy (powiatu, województwa), gdzie jest ich miejsce pracy.

Przyjeżdżający do pracy to pracownicy najemni (zatrudnieni), którzy przyjeżdżają z gminy (powiatu, województwa) swojego zamieszkania do innej gminy (powiatu, województwa), gdzie jest ich miejsce pracy.

Iloraz przepływów związanych z zatrudnieniem to stosunek liczby przyjeżdżających do liczby wyjeżdżających do pracy dla danej jednostki terytorialnej.

W niniejszym opracowaniu podjęto próbę przedstawienia sytuacji województwa kujawsko-pomorskiego w zakresie dojazdów do pracy w oparciu o przepływy wewnętrzne, tj. **odbywające się w granicach administracyjnych województwa. W tym ujęciu przepływy wewnętrzne nie obejmują przepływów pracowników najemnych związanych z zatrudnieniem między jednostkami administracyjnymi województwa kujawsko-pomorskiego a innymi województwami.** Analizie poddano przepływy pracowników najemnych między gminami województwa kujawsko-pomorskiego, przy czym w przypadku gmin miejsko-wiejskich osobno rozpatrywano miasta i tereny wiejskie leżące w ich granicach.

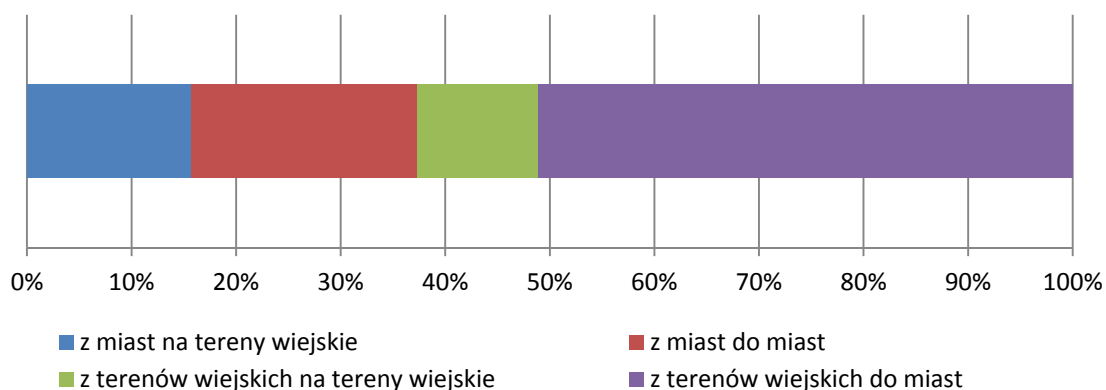
W 2011 r. w granicach administracyjnych województwa kujawsko-pomorskiego ponad 113 tys. pracowników najemnych wyjeżdżało z jednostki administracyjnej swojego zamieszkania w celu dotarcia do miejsca pracy. Stanowili oni 79,9% ogólnej liczby pracowników najemnych mieszkających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i wyjeżdżających do pracy poza miejsce swojego zamieszkania.

W województwie kujawsko-pomorskim głównym kierunkiem wyjazdów do pracy były miasta. W 2011 r. do pracy do miast wyjeżdżało łącznie 82,4 tys. pracowników najemnych (ponad 72% ogółu wyjeżdżających do pracy w granicach administracyjnych województwa kujawsko-pomorskiego). Wśród nich zdecydowanie dominowali mieszkańcy terenów wiejskich województwa (stanowili oni ponad 70% ogółu pracowników najemnych wyjeżdżających do pracy do miast).

Znacznie mniejszy był przepływ ludności związany z zatrudnieniem na tereny wiejskie – łącznie z terenów wiejskich i miast do pracy na wieś wyjeżdżało niespełna 30% ogółu pracowników najemnych.

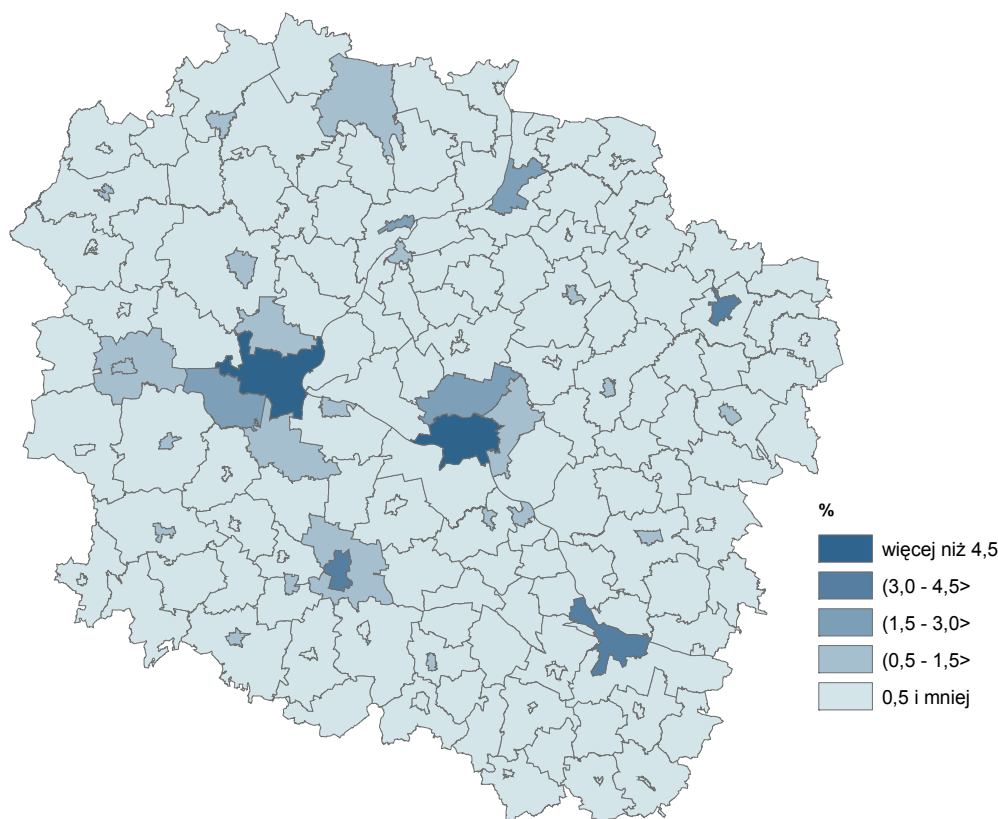
Pracownicy najemni wyjeżdżający do pracy według kierunku

Przyjeżdżający do pracy

Wśród jednostek administracyjnych, które w omawianym roku zanotowały największy strumień napływu pracowników najemnych z innych jednostek z terenu województwa, znalazły się miasta wojewódzkie Bydgoszcz i Toruń.

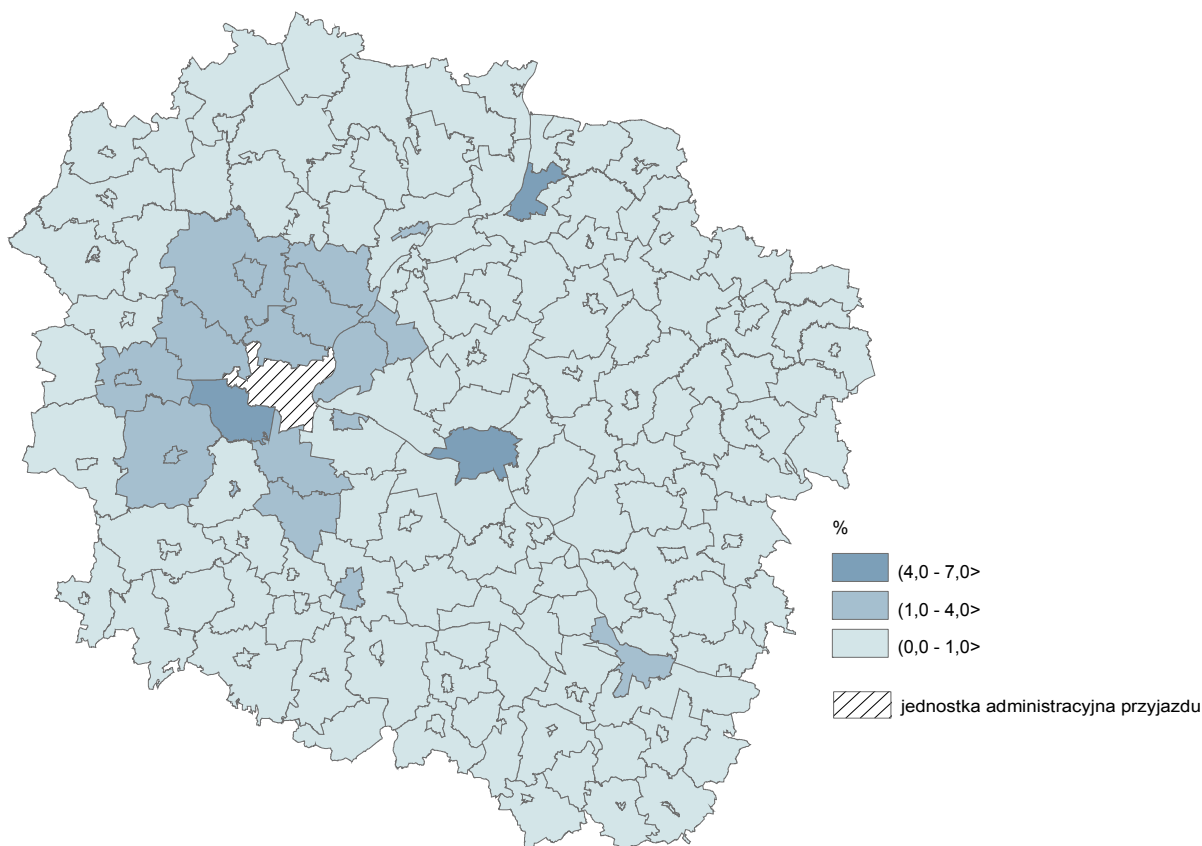
Udział przyjeżdżających do pracy do poszczególnych jednostek administracyjnych w ogólnej liczbie przyjeżdżających do pracy w 2011 r.

Z innych jednostek administracyjnych województwa do pracy do Bydgoszczy przyjeżdżało 26,5 tys. pracowników najemnych, tj. 23,4% ogółu pracowników najemnych dojeżdżających do pracy poza jednostkę administracyjną zamieszkania w województwie kujawsko-pomorskim.

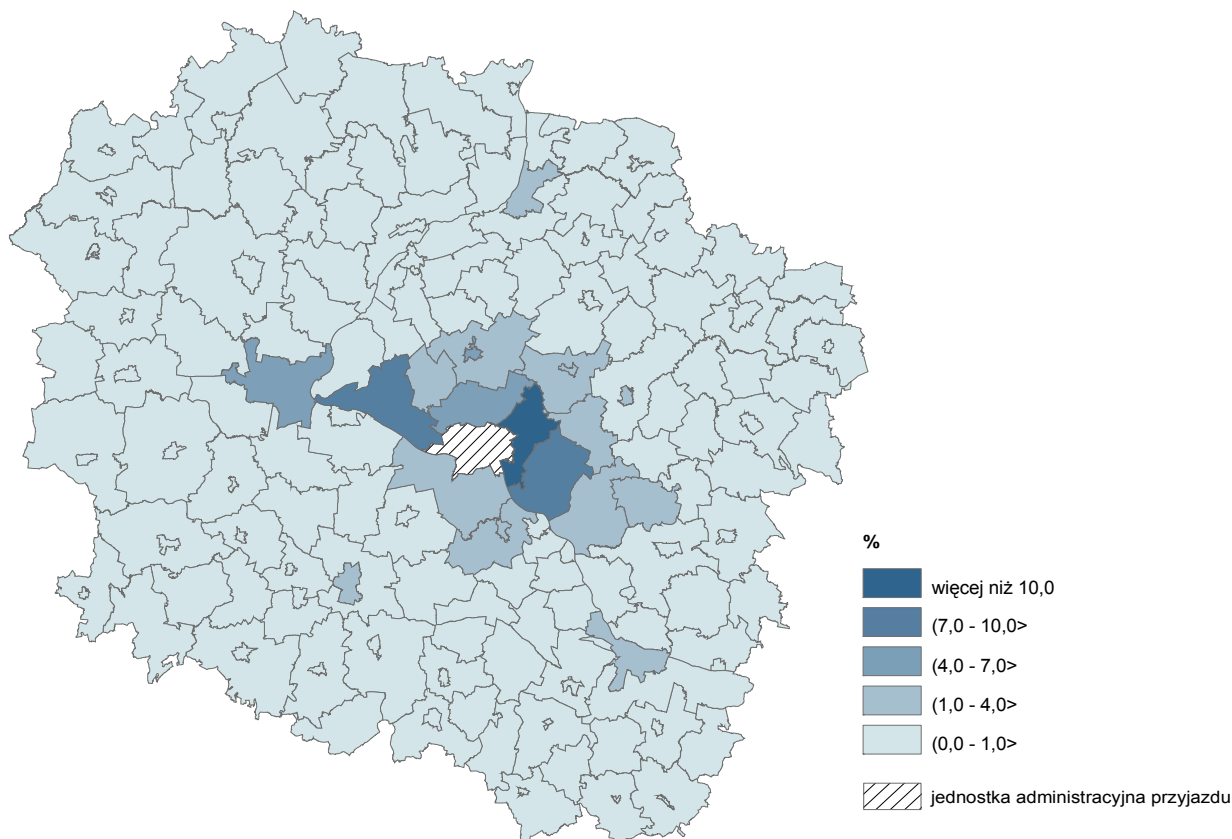
Udział przyjeżdżających do pracy do Bydgoszczy z innych jednostek administracyjnych w ogólnej liczbie przyjeżdżających do Bydgoszczy w 2011 r.

Do pracy do Bydgoszczy w 2011 r. dojeżdżali mieszkańcy wszystkich jednostek administracyjnych województwa kujawsko-pomorskiego. Najwięcej przyjeżdżających zamieszkiwało sąsiadującą z tym miastem gminę wiejską Białe Błota oraz miasto Toruń. Z tych jednostek do pracy do Bydgoszczy przyjeżdżało po ok. 1,6 tys. pracowników najemnych, tj. po ok. 6% ogółu przyjeżdżających do pracy do tego miasta z terenu województwa. Nieco ponad tysiąc pracowników najemnych przyjeżdżało do Bydgoszczy w celach zarobkowych z Grudziądza oraz gminy wiejskiej Osielsko. Stanowili oni po ok. 4% ogółu pracowników najemnych przyjeżdżających do pracy do tego miasta.

Podobnie jak do Bydgoszczy również do pracy do Torunia przyjeżdżali pracownicy najemni mieszkający we wszystkich jednostkach administracyjnych województwa, przy czym strumień tego dojazdu był o ponad połowę mniejszy (11,8 tys. pracowników najemnych). Przyjeżdżający do Torunia stanowili 10,4% ogółu pracowników najemnych przyjeżdżających do pracy w województwie kujawsko-pomorskim (o 13,0 p. proc. mniej niż w przypadku Bydgoszczy).

**Udział przyjeżdżających do pracy do Torunia z innych jednostek administracyjnych
w ogólnej liczbie przyjeżdżających do Torunia w 2011 r.**

Wśród przyjeżdżających do pracy do Torunia niemal 40% (tj. 4,5 tys. osób) stanowili pracownicy najemni zamieszkujący gminy bezpośrednio sąsiadujące z tym miastem. Największą grupą dojeżdżającą w celach zarobkowych do Torunia byli mieszkańcy gmin wiejskich: Lubicz (1,7 tys. pracowników najemnych) i Obrowo (1,0 tys. pracowników najemnych). Ich udział w ogólnej liczbie przyjeżdżających do pracy do Torunia wynosił odpowiednio 14,1% i 8,6%. Zauważa się, że zasadniczo strumień dojazdów do pracy do Torunia zmniejszał się wraz ze wzrostem odległości od tego miasta. Wyjątek stanowią tu dalej położone, większe miasta województwa kujawsko-pomorskiego, tj.: Bydgoszcz, Grudziądz, Inowrocław i Włocławek. Z tych miast do pracy do Torunia przyjeżdżało odpowiednio: 0,5 tys., 0,3 tys., 0,2 tys. i 0,2 tys. pracowników najemnych.

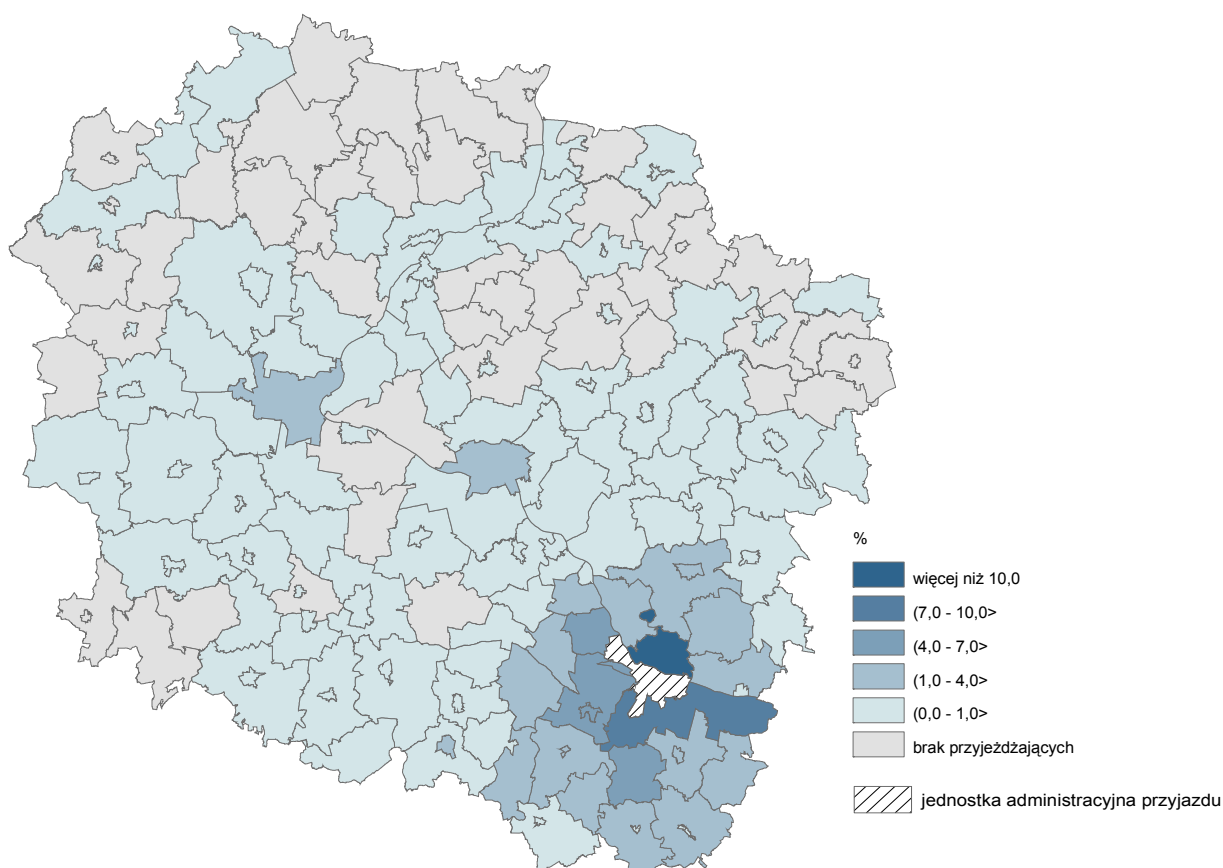
Relatywnie duży, choć zdecydowanie mniejszy niż w przypadku stolic województwa, był strumień przyjazdów do pracy do Włocławka, Inowrocławia oraz Brodnicy. Do tych miast przyjeżdżało odpowiednio: 5,5 tys., 4,3 tys. oraz 3,6 tys. pracowników najemnych mieszkających w województwie (stanowili oni analogicznie: 4,9%, 3,8% i 3,2% ogółu dojeżdżających do pracy poza jednostką administracyjną zamieszkania). Dojeżdżający do pracy do tych miast to w zdecydowanej większości mieszkańcy bezpośrednio graniczących z miastem jednostek administracyjnych.

W przypadku Włocławka największy strumień napływu pracowników najemnych skierowany był z przylegających do miasta gmin wiejskich Fabianki i Włocławek (odpowiednio 0,7 tys. i 0,4 tys. pracowników najemnych, tj. 12,6% i 7,7% ogółu pracowników najemnych przyjeżdżających w celach zarobkowych do Włocławka).

Im dalej od granic miasta tym liczba dojeżdżających do Włocławka malała, przy czym relatywnie duży był udział dojeżdżających z Torunia i Bydgoszczy.

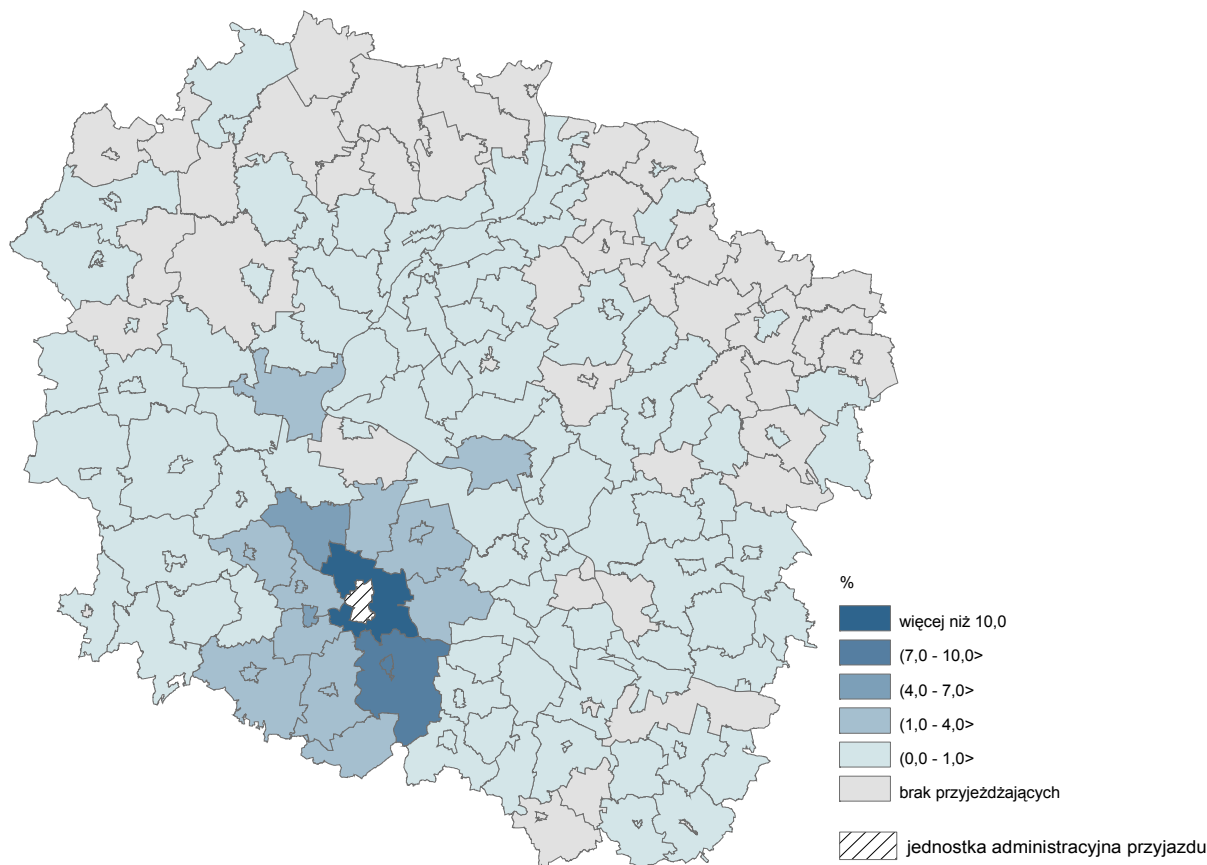
Udział przyjeżdżających do pracy do Włocławka z innych jednostek administracyjnych w ogólnej liczbie przyjeżdżających do Włocławka w 2011 r.

Podobnie jak do Włocławka, tak i do Inowrocławia, najwięcej pracowników najemnych przyjeżdżało z gminy okalającej miasto. W przypadku Inowrocławia byli to mieszkańcy gminy wiejskiej Inowrocław (0,7 tys.). Stanowili oni ponad 16% ogółu przyjeżdżających do pracy do Inowrocławia.

Udział przyjeżdżających do pracy do Inowrocławia z innych jednostek administracyjnych w ogólnej liczbie przyjeżdżających do Inowrocławia w 2011 r.

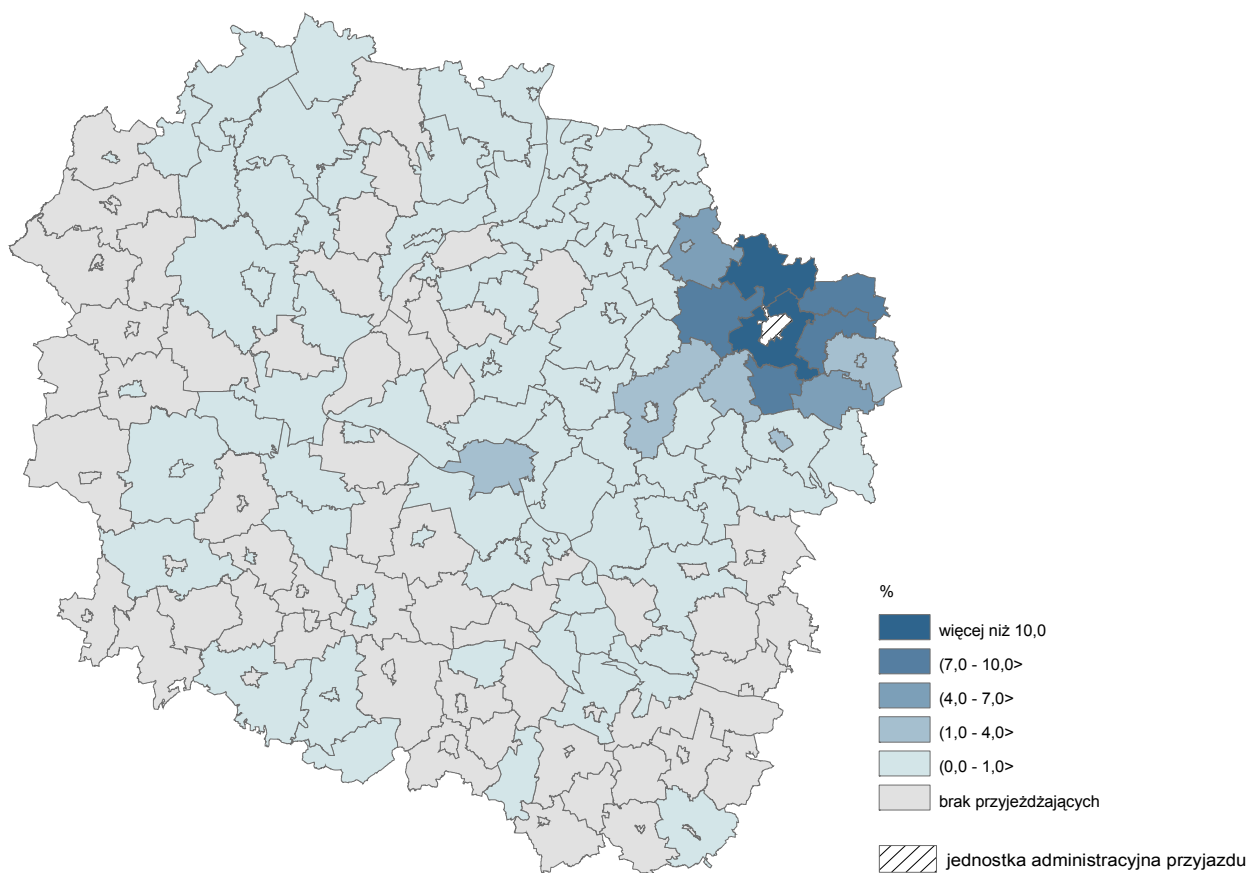

Znaczący był również odsetek przyjeżdżających z miasta i obszaru wiejskiego gminy miejsko-wiejskiej Kruszwica. Łącznie z obu tych jednostek administracyjnych do Inowrocławia przyjeżdżało, podobnie jak z gminy wiejskiej Inowrocław, 0,7 tys. pracowników najemnych (niemal 16% ogółu przyjeżdżających w celach zarobkowych do Inowrocławia). Podobnie jak w przypadku pozostałych analizowanych miast zasadniczo wraz ze wzrostem odległości od granic miasta malała liczba przyjeżdżających do pracy. Wyjątkiem były tu miasta wojewódzkie Bydgoszcz i Toruń, z których do pracy do Inowrocławia przyjeżdżało po około 0,1 tys. pracowników najemnych.

W przypadku Brodnicy największą grupę przyjeżdżających do pracy (0,7 tys.) stanowili mieszkańcy gminy Brodnica. Ich udział w ogólnej liczbie przyjeżdżających do Brodnicy w celach zarobkowych pracowników najemnych wyniósł niemal 19%. Znacznie mniej, bo po ok. 0,4 tys. pracowników najemnych przyjeżdżających do pracy do Brodnicy zamieszkiwało graniczące z miastem gminy wiejskie Zbiczno oraz Bobrowo, a także nieco dalej położoną gminę wiejską Bartniczka. Warto zwrócić uwagę na relatywnie duży, bo przekraczający 0,4 tys. pracowników najemnych, strumień przyjazdu z oddalonego od Brodnicy miasta Toruń.

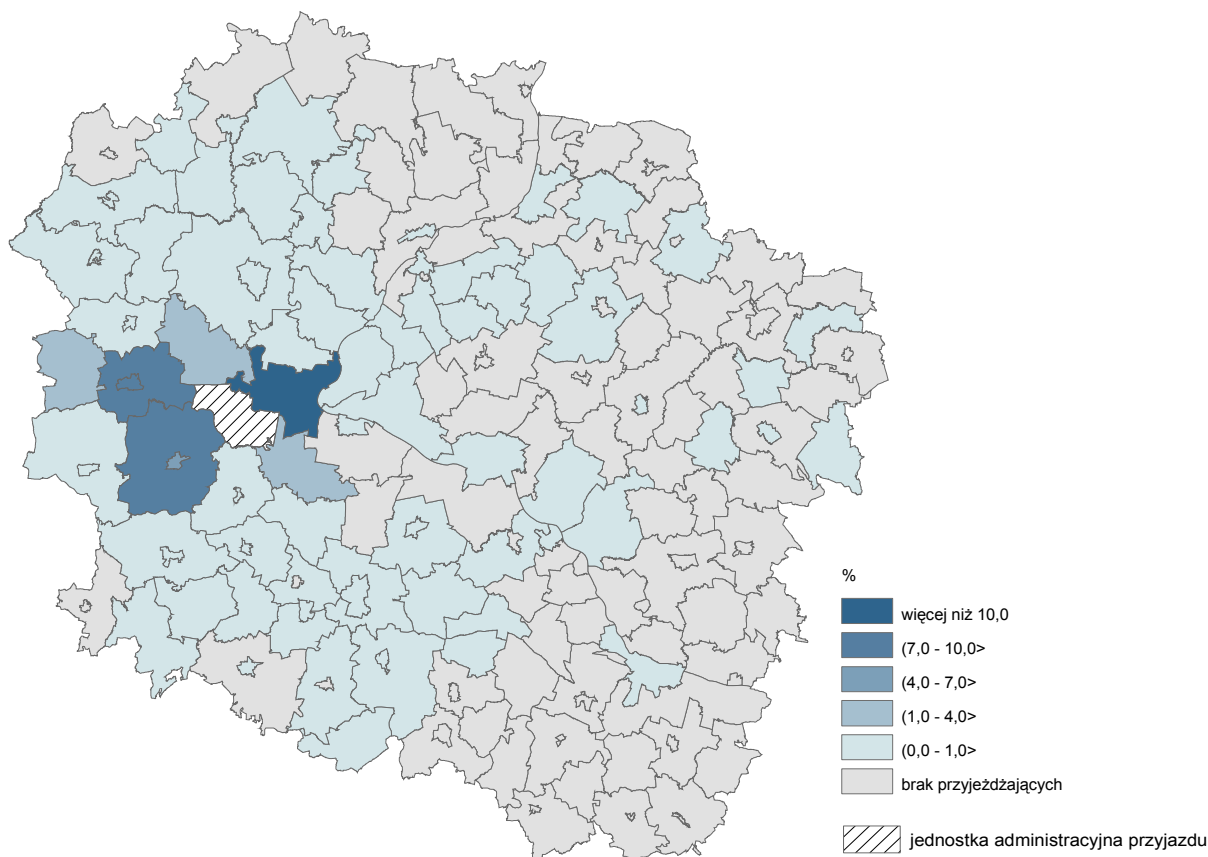
Udział przyjeżdżających do pracy do Brodnicy z innych jednostek administracyjnych w ogólnej liczbie przyjeżdżających do Brodnicy w 2011 r.

Wśród jednostek administracyjnych, do których w celach zarobkowych przyjeżdżało więcej niż 3 tys. pracowników najemnych mieszkających w województwie, znalazły się dwie gminy wiejskie: tj. bezpośrednio granicząca z Bydgoszczą gmina Białe Błota i bezpośrednio granicząca z Toruniem gmina Łysomice. Przyjeżdżający do pracy do gminy Białe Błota stanowili 2,9% ogółu pracowników najemnych dojeżdżających do pracy poza jednostkę administracyjną zamieszkania.

Udział przyjeżdżających do pracy do gminy wiejskiej Białe Błota z innych jednostek administracyjnych w ogólnej liczbie przyjeżdżających do gminy wiejskiej Białe Błota w 2011 r.

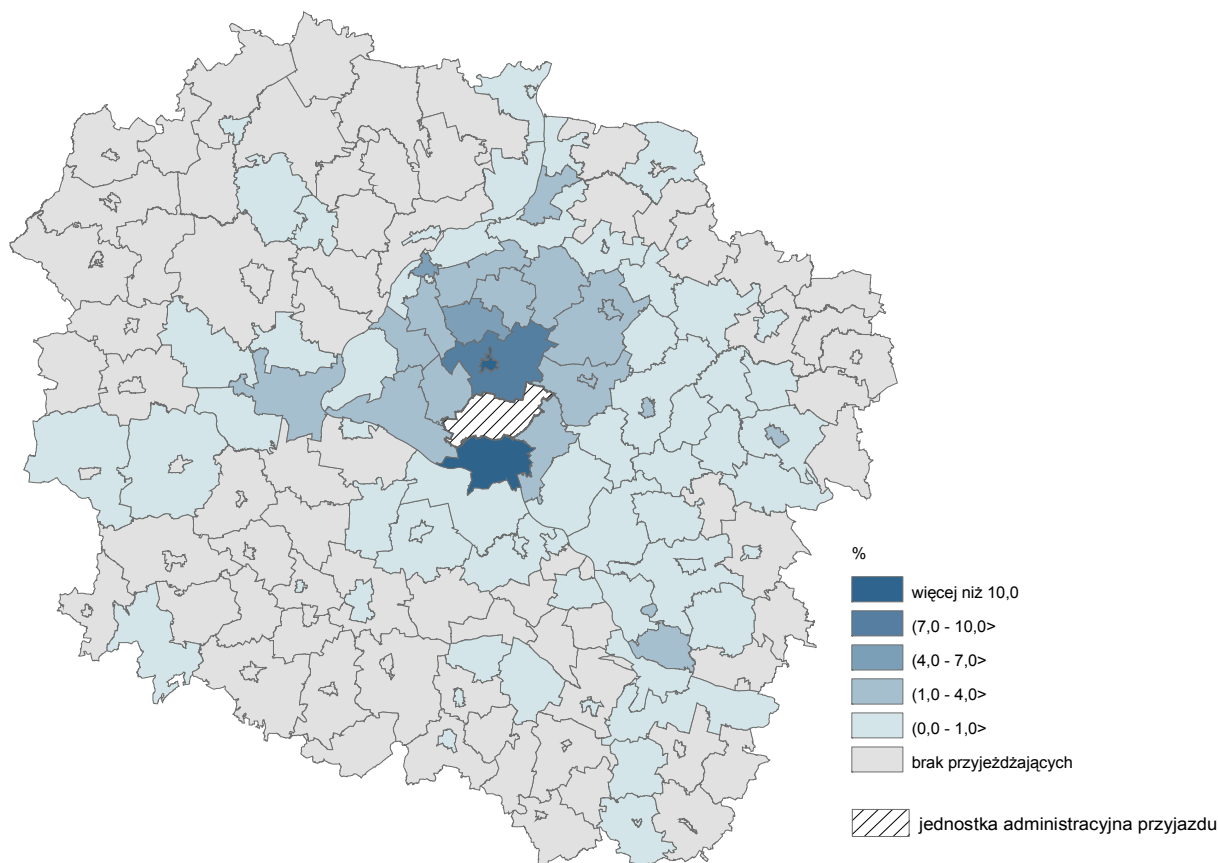

Niemal połowę spośród 3,3 tys. pracowników najemnych przyjeżdżających do pracy do tej gminy stanowili mieszkańcy Bydgoszczy (1,6 tys.). Znacznie mniejsza, choć relatywnie wysoka, była również liczba przyjeżdżających z obszaru wiejskiego Szubin, a także z obszaru wiejskiego oraz miasta Nakło nad Notecią (po ok. 0,3 tys.). Ich udział w ogólnej liczbie przyjeżdżających w celach zarobkowych do gminy Białe Błota wyniósł odpowiednio: 9,9%, 8,0% oraz 7,8%.

Niewiele mniejsza niż w przypadku gminy Białe Błota była liczba przyjeżdżających do pracy do gminy Łysomice (3,1 tys. pracowników najemnych, tj. 2,7% ogółu pracowników najemnych dojeżdżających do pracy poza jednostką administracyjną zamieszkania w województwie kujawsko-pomorskim). Niemal ¼ z nich stanowili mieszkańcy sąsiadującego z gminą Łysomice od strony południowej miasta Torunia (0,8 tys. pracowników najemnych).

Udział przyjeżdżających do pracy do gminy wiejskiej Łysomice z innych jednostek administracyjnych w ogólnej liczbie przyjeżdżających do gminy wiejskiej Łysomice w 2011 r.

Znaczący, wśród dojeżdżających do pracy do gminy Łysomice, był również udział mieszkańców gminy miejskiej i gminy wiejskiej Chełmża. Z tych gmin przyjeżdżało odpowiednio 0,3 tys. i 0,2 tys. pracowników najemnych, tj. analogicznie 10,6% oraz 8,0% ogółu pracowników najemnych przyjeżdżających do pracy do gminy Łysomice.

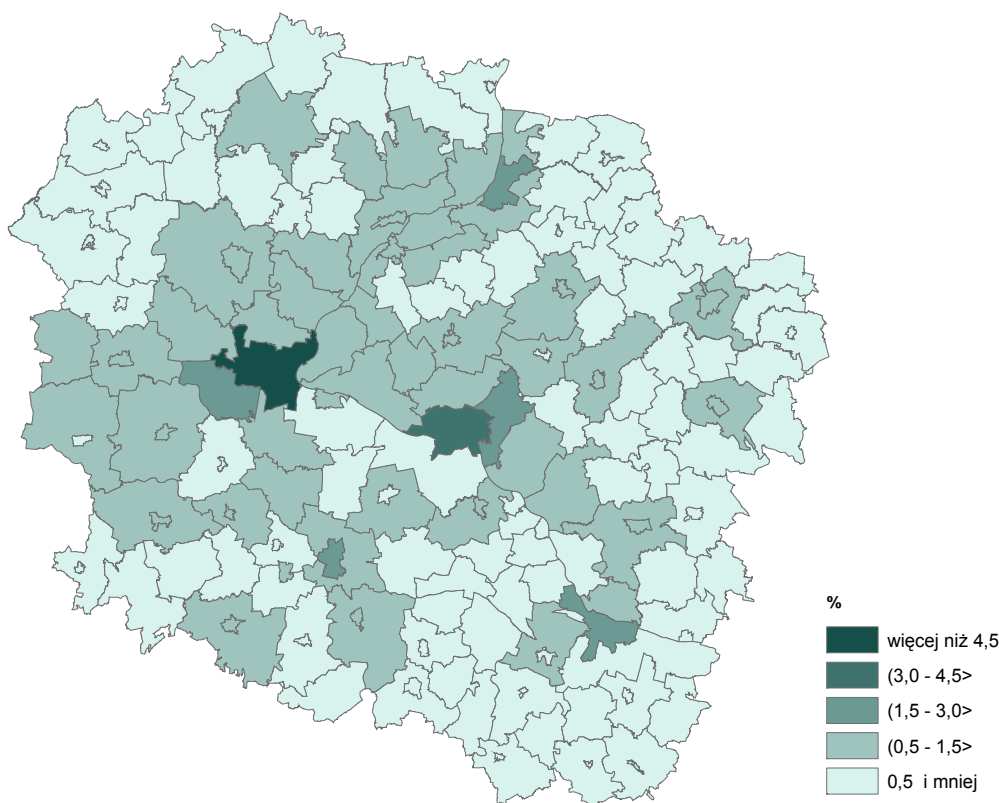
Wśród pozostałych jednostek administracyjnych w województwie kujawsko-pomorskim przyjazdy do pracy nie przekroczyły 3 tys. pracowników najemnych.

Wyjeżdżający do pracy w województwie kujawsko-pomorskim

Podobnie jak w przypadku przyjeżdżających do pracy, tak w odniesieniu do wyjeżdżających uważa się, że największy ich odsetek pochodził z największych miast województwa, przy czym strumień wyjazdów do pracy z Bydgoszczy był tylko nieco większy niż z Torunia. Łącznie ze stolic województwa wyjeżdżało 9,0% ogółu wyjeżdżających do pracy z województwa kujawsko-pomorskiego. O około połowę mniejsze niż z Bydgoszczy czy Torunia strumienie wyjazdów związanych z zatrudnieniem pochodziły z Inowrocławia i Grudziądza. Grupę pięciu jednostek administracyjnych województwa kujawsko-pomorskiego o największej liczbie wyjazdów pracowników najemnych (ponad 2 tys. osób) zamyka podtoruńska gmina Lubicz.

Udział wyjeżdżających do pracy z poszczególnych jednostek administracyjnych w ogólnej liczbie wyjeżdżających do pracy w 2011 r.

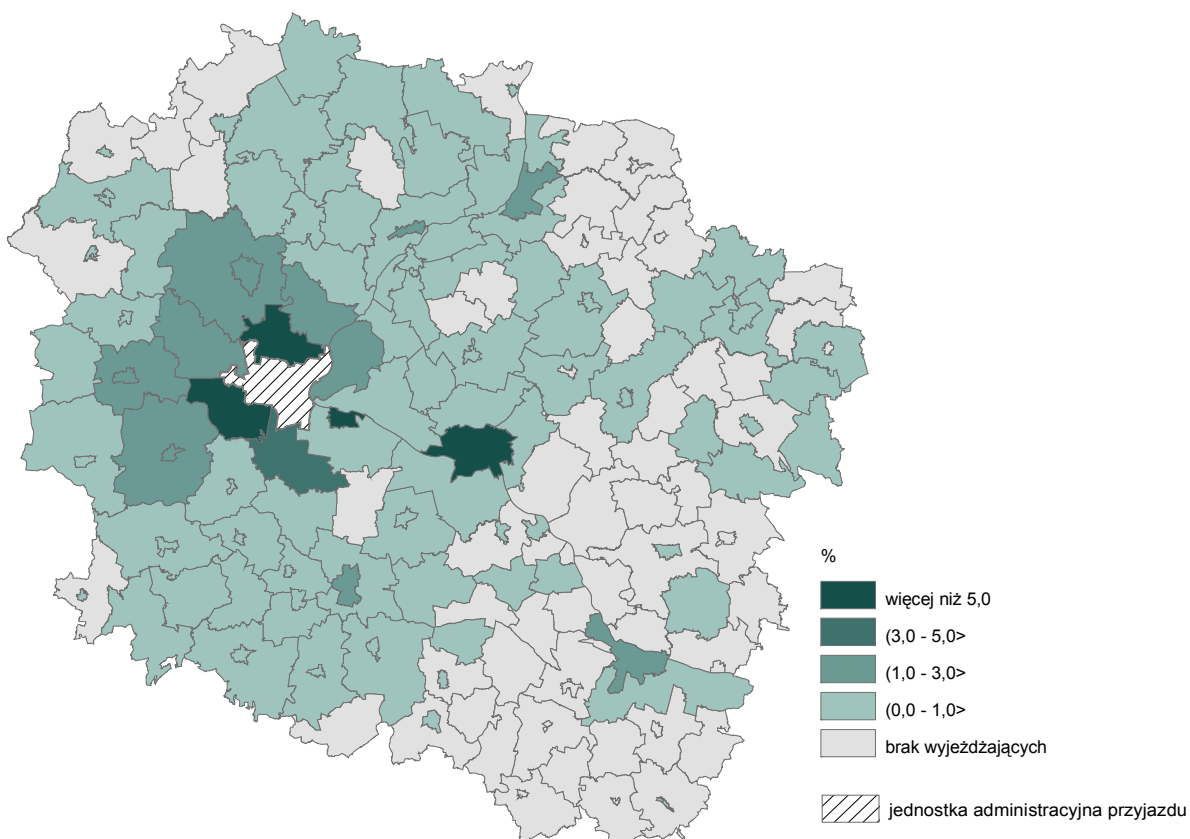

Wyjeżdżający do pracy z Bydgoszczy do innych jednostek administracyjnych w województwie – (5,5 tys. pracowników najemnych) stanowili niemal 5% ogółu wyjeżdżających do pracy. Nieco mniej, bo 4,8 tys. pracowników najemnych, wyjeżdżało do pracy z Torunia (stanowili oni 4,1% ogółu wyjeżdżających do innych jednostek administracyjnych w województwie).

Wśród wyjeżdżających do pracy z Bydgoszczy dominowali wyjeżdżający do gminy wiejskiej Białe Błota (1,6 tys.); stanowili oni niemal 30% ogółu wyjeżdżających w celach zarobkowych z Bydgoszczy.

Udział wyjeżdżających do pracy do poszczególnych jednostek administracyjnych z Bydgoszczy w ogólnej liczbie wyjeżdżających do pracy z Bydgoszczy w 2011 r.

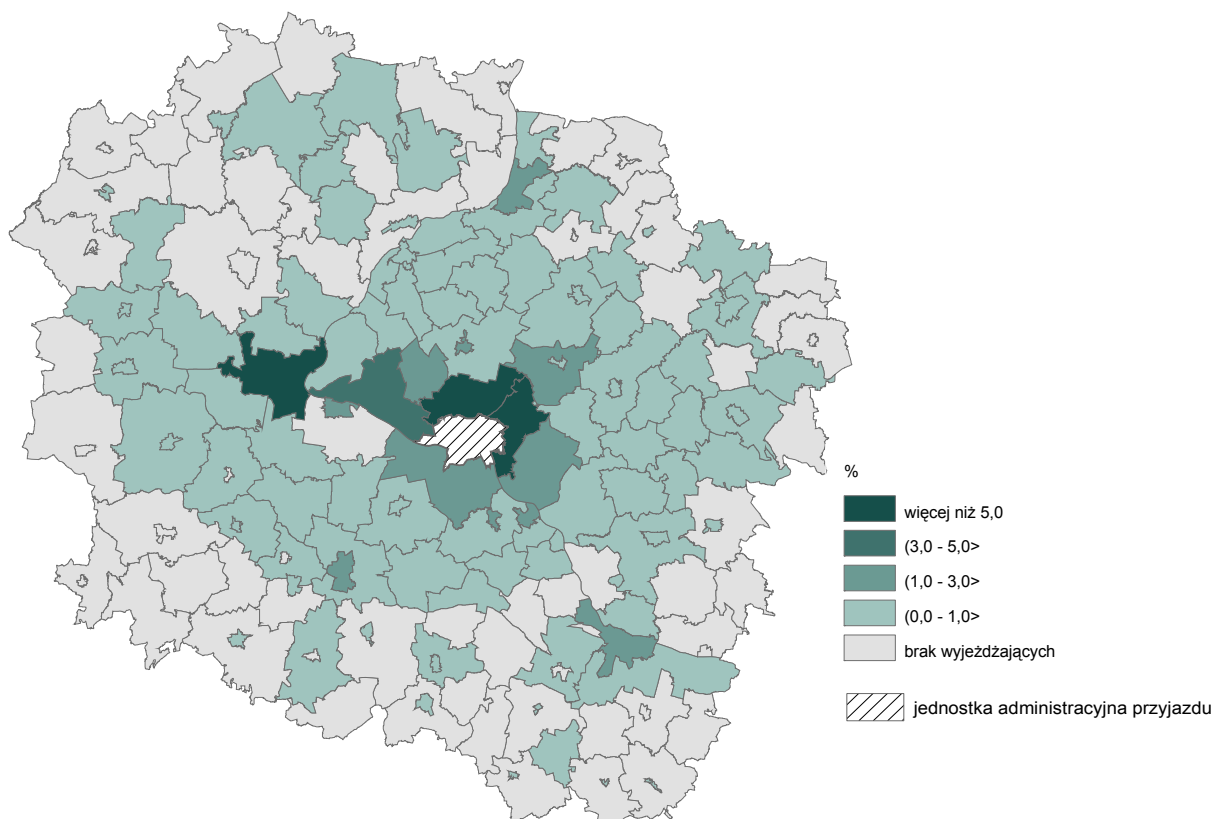

Znaczący był również strumień wyjeżdżających do gminy wiejskiej Osielsko oraz miast Toruń i Solec Kujawski (odpowiednio: 7,8 tys., 4,9 tys. i 3,9 tys. pracowników najemnych, tj. 14,1%, 8,9% i 7,1% ogółu wyjeżdżających z tego miasta).

Wśród pracowników najemnych mieszkających w Toruniu najwięcej, bo 1,6 tys. (niemal 35%), wyjeżdżało do pracy do Bydgoszczy.

Udział wyjeżdżających do poszczególnych pracy do jednostek administracyjnych z Torunia w ogólnej liczbie wyjeżdżających do pracy z Torunia w 2011 r.

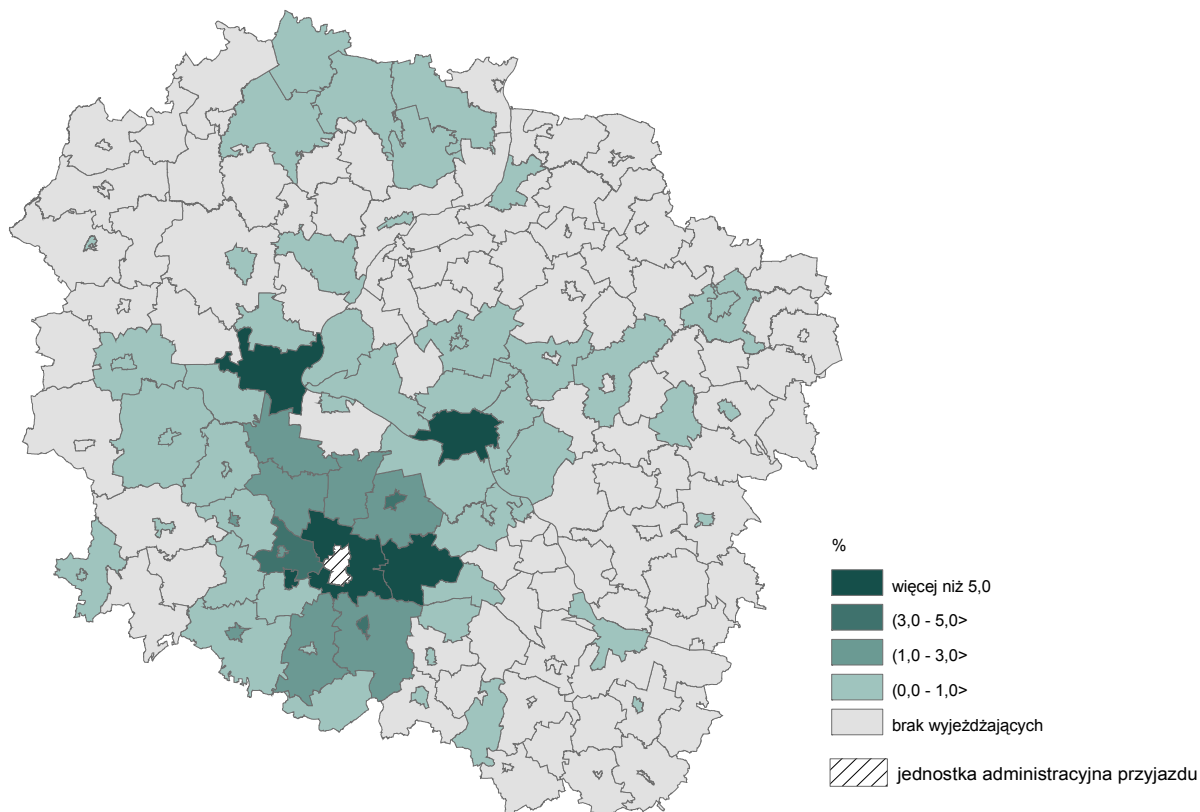

Znacząca była również liczba wyjeżdżających do gmin wiejskich Łysomice i Lubicz. Wyjeżdżało do nich odpowiednio 0,8 tys. i 0,5 tys. pracowników najemnych mieszkających w Toruniu (odpowiednio 16,2% i 10,9% ogółu wyjeżdżających do pracy z Torunia).

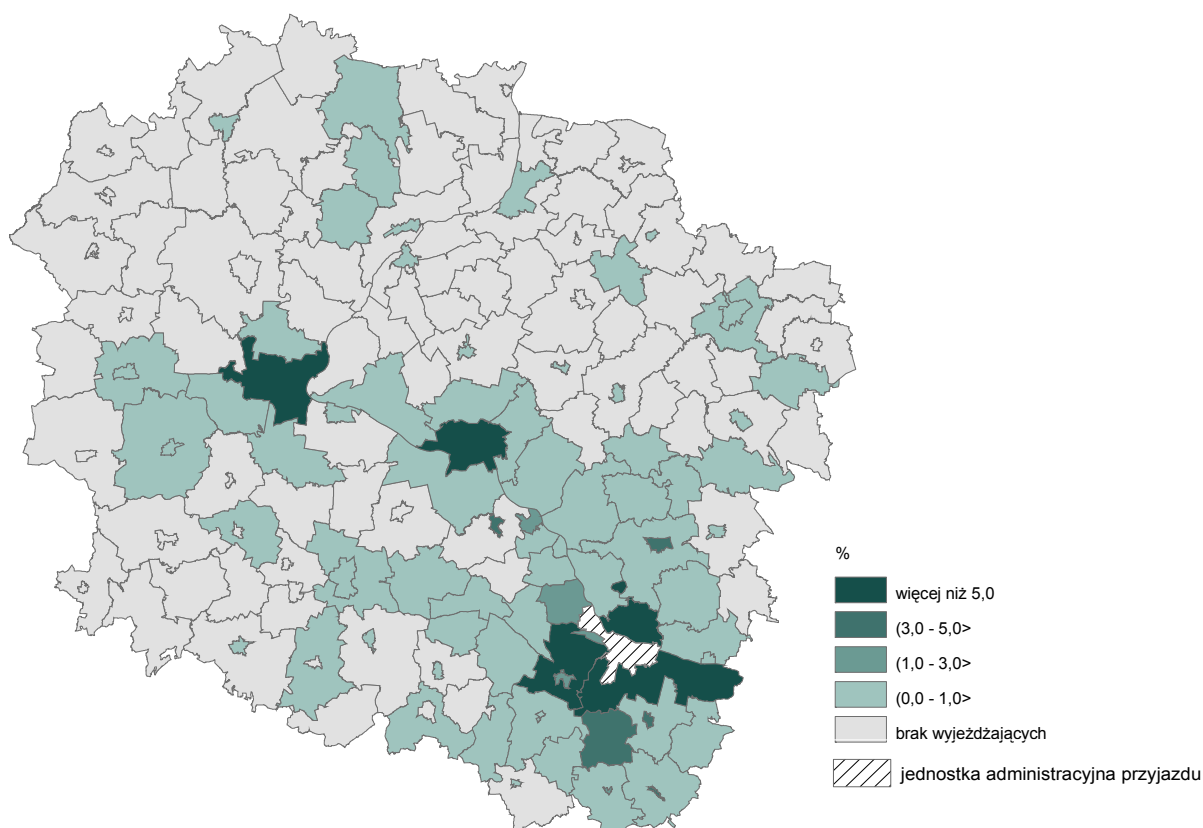
Kolejnymi jednostkami administracyjnymi, w których zauważa się znaczące, choć zdecydowanie mniejsze niż w przypadku wyżej analizowanych jednostek, odpływy pracowników najemnych (od 2 do 3 tys.) były gminy miejskie: Włocławek, Grudziądz i Inowrocław oraz gmina wiejska Lubicz. Udział wyjeżdżających z tych gmin pracowników najemnych w ogólnej liczbie wyjeżdżających do pracy w województwie kujawsko-pomorskim wahał się od 2,5% w przypadku Inowrocławia do 1,8% w przypadku Włocławka. W odniesieniu do Grudziądza, Inowrocławia i Włocławka najliczniejszy strumień pracowników najemnych kierował się do Bydgoszczy. Wyjeżdżający do Bydgoszczy stanowili odpowiednio: 43,0%, 30,3% oraz 30,1% ogółu wyjeżdżających z tych miast.

Udział wyjeżdżających do pracy do poszczególnych jednostek administracyjnych z Inowrocławia w ogólnej liczbie wyjeżdżających do pracy z Inowrocławia w 2011 r.

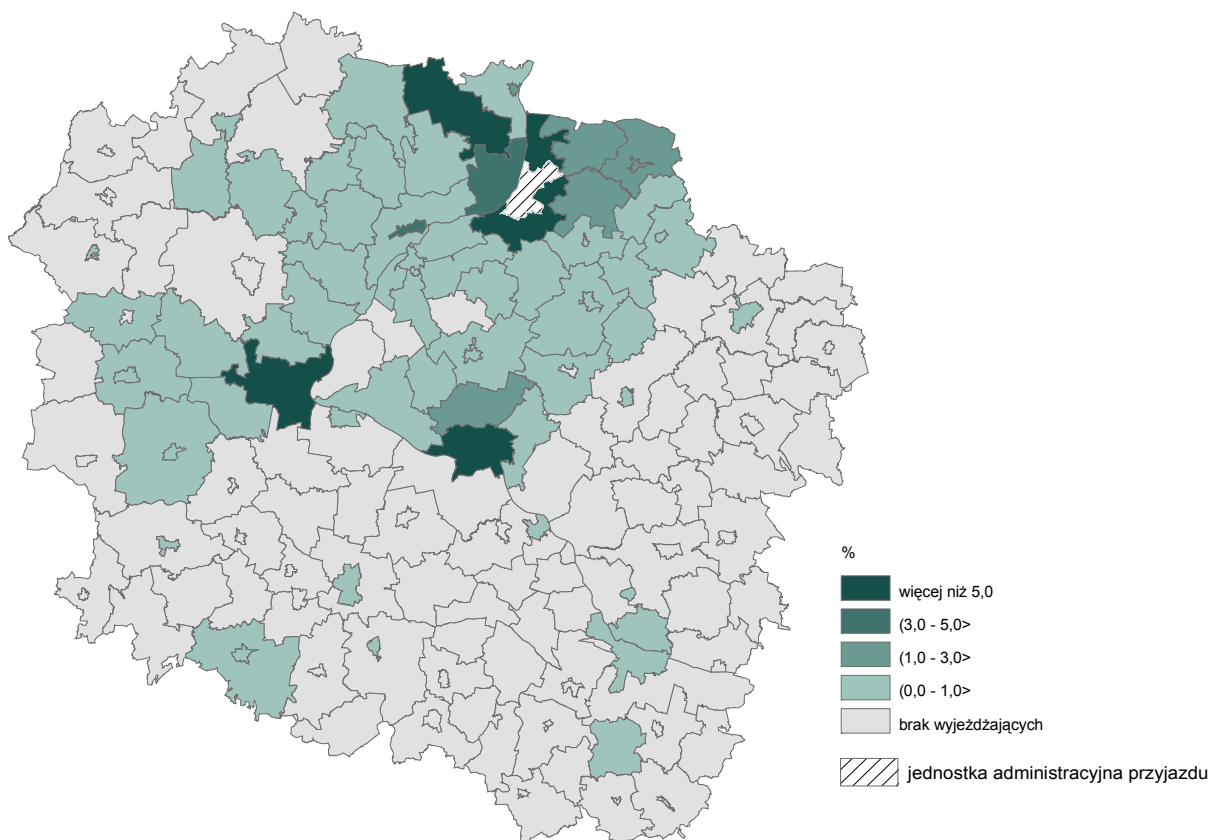

Udział wyjeżdżających do pracy do poszczególnych jednostek administracyjnych z Włocławka w ogólnej liczbie wyjeżdżających do pracy z Włocławka w 2011 r.

Udział wyjeżdżających do pracy do poszczególnych jednostek administracyjnych z Grudziądza w ogólnej liczbie wyjeżdżających do pracy z Grudziądza w 2011 r.

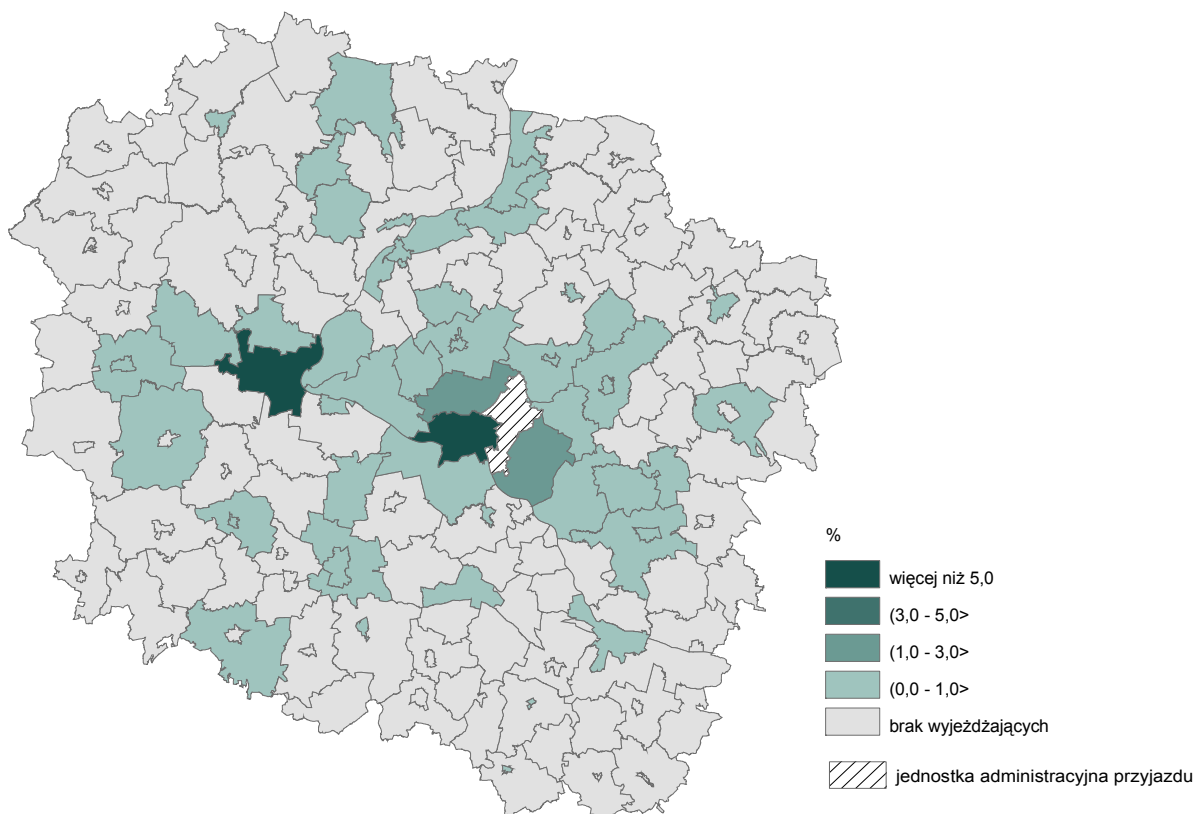

Wśród pozostałych wyjeżdżających przeważali wyjeżdżający do pracy do jednostek administracyjnych bezpośrednio graniczących z tymi miastami. W przypadku Grudziądza była to gmina wiejska Grudziądz (kierowało się do niej 10,5% ogółu wyjeżdżających z Grudziądza), w odniesieniu do Inowrocławia – gmina wiejska Inowrocław (wyjeżdżało do niej 11,5% wyjeżdżających w celach zarobkowych z Inowrocławia), a w przypadku Włocławka – gmina wiejska Fabianki (9,0% ogółu wyjeżdżających do pracy z tego miasta).

W odniesieniu do gminy wiejskiej Lubicz zauważa się, że największy strumień wyjazdu pracowników najemnych skierowany był do sąsiadującego z tą gminą Torunia. Ponad 76% ogółu wyjeżdżających do pracy z Lubicza kierowało się właśnie do tego miasta. Zdecydowanie mniej, bo nieco ponad 11% mieszkańców w Lubiczu pracowników najemnych wyjeżdżało do pracy do Bydgoszczy. Udział wyjeżdżających z Lubicza w celach zarobkowych do pozostałych jednostek administracyjnych województwa nie przekroczył 3% ogólnej liczby wyjeżdżających z tej gminy wiejskiej.

Udział wyjeżdżających do pracy do poszczególnych jednostek administracyjnych z gminy wiejskiej Lubicza w ogólnej liczbie wyjeżdżających do pracy z gminy wiejskiej Lubicz w 2011 r.

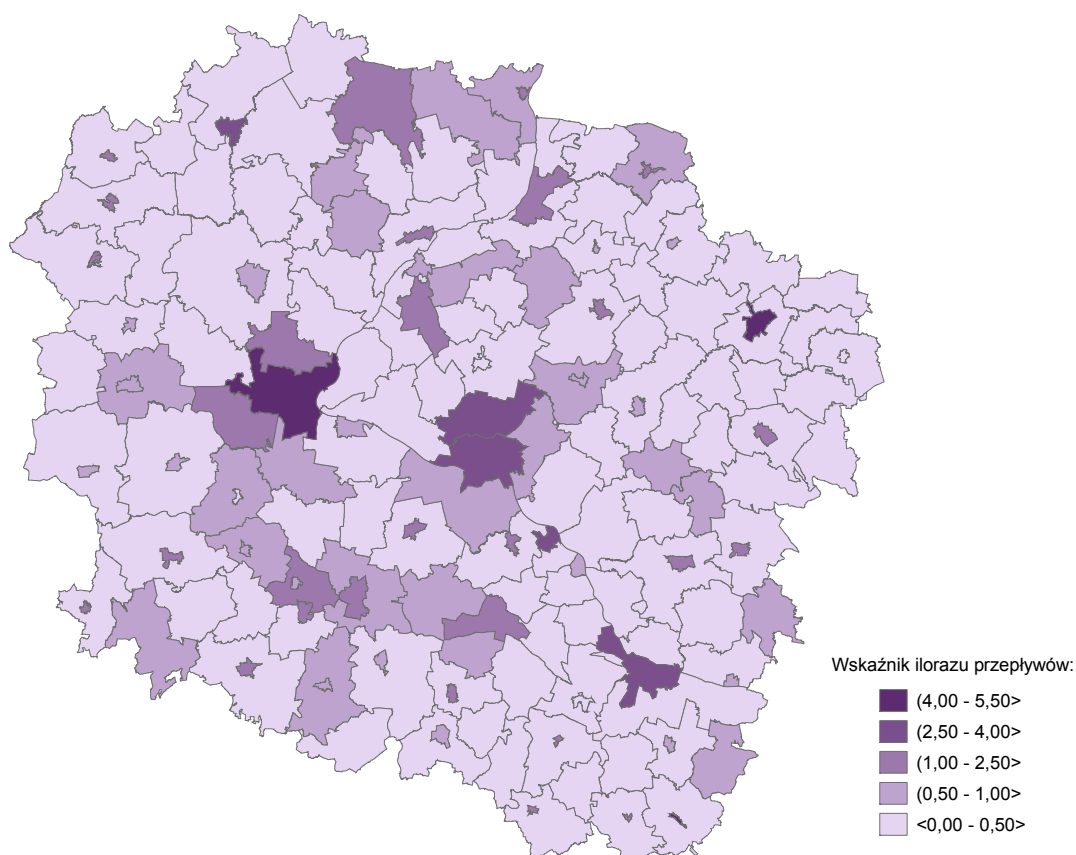
Najmniej pracowników najemnych w granicach administracyjnych województwa wyjeżdżało do pracy z miast Izbica Kujawska i Lubień Kujawski oraz gminy wiejskiej Tłuchowo (tj. po ok. 0,1% ogółu wyjeżdżających w celach zarobkowych do innych niż miejsce zamieszkania jednostek administracyjnych w województwie kujawsko-pomorskim).

Wskaźnik ilorazu przepływów

Wśród 179 jednostek administracyjnych w województwie kujawsko-pomorskim 36 zanotowało nadwyżkę przyjeżdżających do pracy nad wyjeżdżającymi (wskaźnik ilorazu przepływów powyżej 1). Wśród 36 jednostek administracyjnych, dla których w 2011 r. wskaźnik ilorazu przepływów osiągnął wartości wyższe od jedności, ponad 80% (29 jednostek) stanowiły miasta.

Wskaźnik ilorazu przepływów w 2011 r.

Najwyższy wskaźnik ilorazu przepływów zanotowano dla miasta Lubień Kujawski (4,95). Oznacza to, że niemal 5 razy więcej pracowników najemnych przyjeżdżało do pracy do tego miasta niż z niego wyjeżdżało. Na tak wysoką wartość wskaźnika największy wpływ miał relatywnie duży strumień przyjeżdżających do Lubienia Kujawskiego mieszkańców obszaru wiejskiego gminy miejsko-wiejskiej Lubień Kujawski oraz miasta Włocławka (odpowiednio 118 i 86 pracowników najemnych), przy jednoczesnym minimalnym strumieniu wyjazdów do tych jednostek.

Bardzo wysokie wartości wskaźnika zanotowano także dla miasta Bydgoszcz (4,80) oraz miasta Brodnica (4,52). Wysoka wartość wskaźnika ilorazu przepływów w przypadku Bydgoszczy wynika między innymi z faktu, że w relacji ze wszystkimi jednostkami administracyjnymi w województwie kujawsko-pomorskim Bydgoszcz zanotowała nadwyżkę przyjeżdżających nad wyjeżdżającymi. Ponadto do pracy do Bydgoszczy dojeżdżali mieszkańcy wszystkich jednostek administracyjnych w województwie, podczas gdy dla 71 jednostek położonych na terenie województwa nie zanotowano przyjazdu mieszkańców Bydgoszczy. Najwyższe wskaźniki ilorazu przepływów między Bydgoszczą a jednostkami administracyjnymi, dla których zaobserwowano przyjazdy pracowników najemnych z Bydgoszczy zauważa się dla gmin wiejskich Świekatowo i Cekcyn oraz obszaru wiejskiego gminy miejsko-wiejskiej Mrocza. Wynosiły one odpowiednio: 203,00, 193,00 i 152,00.

Z kolei zdecydowana przewaga przyjeżdżających nad wyjeżdżającymi w przypadku Brodnicy wynika z faktu, że do pracy do tej gminy miejskiej przyjeżdżali mieszkańcy 101 jednostek administracyjnych województwa, podczas gdy wyjeżdżający z Brodnicy kierowali się tylko do 45 jednostek. Wśród jednostek administracyjnych województwa kujawsko-pomorskiego największą nadwyżkę przyjeżdżających do Brod-

nicy nad wyjeżdżającymi z tego miasta zauważa się w odniesieniu do gminy wiejskiej Wąpielsk (wskaźnik iloraz przepływów 32,00) oraz do obszaru wiejskiego gminy miejsko-wiejskiej Jabłonowo Pomorskie (wskaźnik iloraz przepływów 27,33).

Do atrakcyjnych rynków pracy dla pracowników najemnych mieszkających w województwie kujawsko-pomorskim należała także gmina wiejska Łysomice. Z wartością wskaźnika ilorazu przepływów równą 3,29 znalazła się na czwartym miejscu pod tym względem wśród jednostek administracyjnych w województwie. Do Łysomic przyjeżdżali pracownicy najemni zamieszkujący 84 jednostki administracyjne województwa. Natomiast mieszkający w gminie Łysomice wyjeżdżali do pracy do 31 jednostek administracyjnych w województwie. Najwyższe wskaźniki ilorazu przepływów zanotowano między gminą Łysomice, a gminami wiejską i miejską Wąbrzeźno (odpowiednio 86,00 i 67,00).

Wśród pozostałych jednostek administracyjnych z nadwyżką przyjeżdżających nad wyjeżdżającymi wskaźnik ilorazu przepływów przyjmował wartości od 2,76 w przypadku miasta Tuchola do 1,01 w przypadku miasta Lubraniec. Z kolei wśród jednostek o przewadze wyjeżdżających nad przyjeżdżającymi, wskaźnik ilorazu przepływów wahał się od 0,98 w przypadku miasta Jabłonowo Pomorskie do 0,03 w przypadku obszarów wiejskich gmin miejsko-wiejskich Izbica Kujawska i Lubień Kujawski.

Autorzy opracowania: *Agata Kordowska pod kierunkiem dr Wiesławy Gierańczyk*; Referat Analiz i Badań Regionalnych
tel. 56 6117128

Redakcja merytoryczna, techniczna, skład i grafika komputerowa: *Marta Kobylecka, Agata Kordowska, Adam Mańkowski*
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych

Informatorium: e-mail: InformatoriumUSBGD@stat.gov.pl, tel. 52 3669400